

„Мачванска средња школа“ Богатић

Област: *Планирање, програмирање и извештавање*

Време: друго полугодиште 2023. година

Извештај о самовредновању

Школски Тим за самовредновање направио је план самовредновања који је усвојен на првом састанку, а којим је планирано да се током школске 2022/2023. године вреднује прва област квалитета. Основа за прављење плана самовредновања је Правилник о стандардима квалитета рада установе као и Приручник о самовредновању и вредновању рада школе. У оквиру области *“Планирање, програмирање и извештавање“* процењују се следећи стандарди:

- 1.1. Програмирање образовно-васпитног рада је у функцији квалитетног рада школе;
- 1.2. Планирање рада органа, тела и тимова је у функцији ефективног и ефикасног рада у школи;
- 1.3. Планирање образовно-васпитног рада усмерено је на развој и остваривање циљева образовања и васпитања, стандарда постигнућа/исхода у наставним предметима и општим међупредметних и предметних компетенција.

До закључака о овој области квалитета рада школе дошло се увидом у школска документа и то пре свега увидом у: Школски програм, Развојни план рада установе, Годишњи план рада школе, Извештаји о раду школе, планови рада наставника, директора и стручних сарадника, припрема за часове наставника, есДневник, Анекса школских докумената, интервјуима итд.

Стандард вредновања области *Планирање, програмирање и извештавање* који процењује да ли је *програмирање образовно-васпитног рада је у функцији квалитетног рада школе*, сагледава се кроз присутност следећих **индикатора** на часу:

- 1.1.1. Школски програм се заснива на прописаним начелима за израду овог документа;
- 1.1.2. У изради Развојног плана установе учествовале су кључне циљне групе (наставници, стручни сарадници, ученици, директор, родитељи, локална заједница);
- 1.1.3. Садржај кључних школских докумената одржава специфичности установе;
- 1.1.4. Програмирање плана заснива се на аналитичко-истраживачким подацима и проценама квалитета рада установе;
- 1.1.5. У програмирању рада уважавају се узрасне, развојне и специфичне потребе ученика.

Стандард вредновања области *Планирање, програмирање и извештавање* који процењује у којој мери је *планирање рада органа, тела и тимова је у функцији ефективног и ефикасног рада у школи*, сагледава се кроз присутност следећих **индикатора** на часу:

- 1.2.1. Годишњи план рада донет је у складу са школским програмом, развојним планом и годишњим календаром;
- 1.2.2. У оперативним/акционим плановима органа, тела, тимова, стручних сарадника и директора конкретизовани су циљеви из развојног плана и школског програма и уважене су актуелне потребе школе;
- 1.2.3. Планови органа, тела и тимова јасно одсликавају процесе рада и пројектују промене на свим нивоима деловања;
- 1.2.4. Оперативно планирање органа, тела и тимова предвиђа активности и механизме за праћење рада и извештавање током школске године;
- 1.2.5. Годишњи извештај садржи релевантне информације о раду школе и усклађен је са садржајем годишњег плана рада.

Стандард вредновања области *Планирање, програмирање и извештавање* који процењује у којој мери је *планирање образовно-васпитног рада усмерено је на развој и остваривање циљева образовања и васпитања, стандарда постигнућа/исхода у наставним предметима и опитих међупредметних и предметних компетенција* сагледава се кроз присутност следећих **индикатора** на часу:

- 1.3.1. Наставници користе међупредметне и предметне компетенције и стандарде за глобално планирање наставе и исходе постигнућа за оперативно планирање наставе;

1.3.2. У оперативним плановима наставника и њиховим дневним припремама видљиве су методе и технике којима је планирано активно учешће ученика на часу;

1.3.3. Планирање допунске наставе и додатног рада је функционално и засновано је на праћењу постигнућа ученика;

1.3.4. У планирању слободних активности ученика уважавају се резултати испитивања интересовања ученика;

1.3.5. Планирање васпитног рада са ученицима засновано је на аналитичко-истраживалким подацима, специфичним потребама ученика у условима непосредног окружења;

1.3.6. Припреме за наставни рад садрже самовредновање рада наставника и/или напомене о реализацији планираних активности.

Процена је вршена увидом у следећа документа: Школски програм, Развојни план рада установе, Годишњи план рада школе, Извештаји о раду школе, планови рада наставника, директора и стручних сарадника, припреме за час наставника, есДневник, Анекс школских докумената, интервјуи са руководиоцима стручних актива, већа и појединим наставницима. Коришћени су обрасци и чек листе за процену Школског програма, Развојног плана и Годишњег плана рада школе, који се налазе у Приручнику за самовредновање.

Анализа података

Програмирање образовно-васпитног рада је у функцији квалитетног рада школе

Анализом чек листа за процену Школског програма закључује се да је Школски програм састављен у складу са Законом. Овај документ усвојен је почетком другог полугодишта школске 2021/22. године, те важи за период од 2022-2026. године. Прегледом и анализом овог документа уочено је да школски програм садржи потребне елементе попут: основних података о школи, законске и подзаконске акте као и опште акте школе; историјат школе, како школа изгледа данас (материјално-технички и просторни услови рада, школски простор, спортски терени, двориште и земљишта, податке о наставним средствима) као и податке о кадровским ресурсима школе. Такође, у овом документу видљив је циљ школског програма као и назив врста и трајање свих програма образовања и васпитања које школа остварује и језик на коме остварује програм. За сваки образовни профил постоје следећи подаци: обавезни и изборни предмети по разредима, начин и остваривање принципа, циљева и исхода по модулима, општеобразовни предмети, стручни и изборни предмети. Видљиви су стандарди постигнућа за предмете, програм допунске и додатне наставе као и програми за полагање матурских испита. Осим тога, садржај овог документа чине и факултативни наставни предмет и њихов програмски садржај активности којима се остварују (програм слободних активности, Ученичког парламента, хора, програми секција итд). Такође, сви други потребни програми саставни су део овог документа.

Анализом чек листа за процену Развојног плана установе закључује се да је састављен у складу са Законом. Овај документ усвојен је у фебруару текуће школске 2022/23. године. Приликом израде новог Развојног плана водило се рачуна о превазилажењу недостатака који су били видљиви у претходном Развојном плану установе. Прегледом и анализом овог документа уочено је да садржи суштинске елементе, који указују на: специфичности школе и вредности које се у њој негују, тренутно стање у школи, промене које се желе остварити, начине на које ће се промене остварити (јасни задаци и план активности), разрађене кораке, носиоце активности и време реализације, као и мерљиве показатеље промене. Затим, кроз интервјуе са члановима Актива за развојно планирање и осталим запосленим може се изнети закључак да планиране активности почињу да се реализују кроз тимски рад различитих интересних група. Приметно је да се спровођење

акција, остваривање планираних активности и непланираних позитивних ефеката не евидентира благовремено, те је потребно боље организовати документовање новонасталих промена.

Имајући у виду акциони план за унапређивање рада установе, који је конструисан након спроведеног самовредновања у области „Планирање, програмирање и извештавање“ 2021/22. године, могу се изнети следећи резултати остварености планираних задатака и активности, који се тичу унапређења програмирања образовно-васпитног рада:

- Побољшан је квалитет Развојног плана рада установе: његова структура, садржај, специфичност и ефекти
- Допуњен је Школски програм факултативним активностима
- Видљив је напредак аналитичко-истраживачког рада школе

Иако, аналитичко-истраживачки рад школе бележи напредак и већу заступљеност ове врсте података потребно је распрострањеније, од стране већег броја актера и тимова користити методе и податке који се заснивају на аналитичко-истраживачким принципима.

Тим за самовредновање доноси одлуку да стандард вредновања који процењује у којој мери је програмирање образовно-васпитног рада у функцији квалитетног рада школе, одговара **ниво остварености 3**. Садржај школских докумената у великој мери одржава специфичности установе, Школски програм приказује исцрпне податке о школи, Развојни план даје јасне задатке, активности и очекиване показатеље промене. Међутим, потребно је додатно организовати праћење и евидентирање остварених и неостварених развојних циљева. Такође, наставити са повећањем употребе података који се заснивају на аналитичко-истраживачким принципима у образовно-васпитном раду. Приоритет у акционом плану треба да буде генерализација употребе аналитичко-истраживачких података.

Планирање рада органа, тела и тимова је у функцији ефективног и ефикасног рада у школи

На основу анализе Годишњег плана рада и чек листе са подацима из ГПР изводи се закључак да је овај документ у великој мери донет у складу са школским програмом, развојним планом и годишњим календаром за текућу школску годину. Измене календара, промене у организацији образовно-васпитног рада као и промене свих других текућих активности редовно су бележене у Анексима годишњег плана рада школе. Анекси ГПР се благовремено израђују. Планови органа, тела и тимова у највећој мери одсликавају процесе рада и пројектују промене на свим нивоима деловања. Међутим, на основу увида у оперативне планове органа, тела и тимова уочава се да у њима нису у потпуности конкретизовани циљеви из развојног плана и школског програма, као и да су планиране активности у великој мери уопштене. Такође, на основу увида у документацију о оперативном планирању изводи се закључак да они не предвиђају увек активности и механизме за праћење рада и извештавање током школске године.

Извештај о раду школе ради се два пута годишње, на крају првог полугодишта и на крају године. Координатори свих органа, тела и тимова достављају извештаје о свом раду за дати временски период и ти извештаји представљају саставне делове овог документа (Извештаја о раду школе). Анализом годишњег извештаја уочава се да он садржи релевантне информације о раду школе и да је у највећој мери усклађен са садржајем годишњег плана рада. Такође, даљом анализом ГПР закључује се да је ГПР усклађенији са развојним планом рада школе, што није био случај претходних година.

Имајући у виду акциони план за унапређивање рада установе, који је конструисан након спроведеног самовредновања у области „Планирање, програмирање и извештавање“ 2021/22. године, могу се изнети следећи резултати остварености планираних задатака и активности, који се тичу унапређења планирања рада одргана, тела и тимова:

- Повећана је усклађеност Годишњег плана рада са Развојним планом установе
- Повећана је усклађеност Годишњег плана рада са Школским програмом
- Повећана употреба образаца за оперативно планирање који предвиђају активности и механизме за праћење рада и извештавање

Тим за самовредновање је проценио да стандард који се бави **планирањем рада органа, тела и тимова које би требало да буде у функцији ефективног и ефикасног рада у школи**, одговара **ниво остварености 3**. Један од приоритета у акционом плану, након

извршеног самовредновања, је конкретизација и разрада оперативног планирања органа, тела и тимова.

Планирање образовно-васпитног рада усмерено је на развој и остваривање циљева образовања и васпитања, стандарда постигнућа/исхода у наставним предметима и опитих међупредметних и предметних компетенција

У школској 2021/22. години наставници су почели да користе измењене обрасце за месечне планове и дневне припреме, који су конструисани тако да прате наставу оријентисану ка исходима и обухватају међупредметне и предметне компетенције. ПП служба је пратила и помагала наставницима у процесу прилагођавања на измењено оперативном планирању наставе. Наставници благовремено постављају у есДневник своје планове на месечном нивоу. Планови садрже све основне и потребне елементе, а методе и технике којима је планирано активно учешће ученика на часу су видљиве. Сваки наставник поседује глобалне и оперативне планове а постављање планова у есДневник проверава се на месечном нивоу од стране ПП службе. Такође, у глобалном планирању наставника нису видљиве међупредметне и предметне компетенције већ су видљиве у оперативним плановима наставника. Такође, у оперативним плановима наставника видљиви су исходи за сваку тему односно модул. Планирање васпитног рада са ученицима се у недовољној мери заснива на аналитичко-истраживачким подацима, њиховим потребама и условима непосредног окружења. Ово би такође требало да буде један од приоритета у акционом плану.

Увидом у есДневник и разговором са наставницима уочава се да је планирање допунске наставе и додатног рада функционално и благовремено. Такође, у складу са постигнућем ученика реализује се допунски рад и то најчешће из математике, српског и енглеског језика, географије али и по потреби из других предмета у складу са постигнућем ученика. Постигнућа ученика се редовно прате и у складу са тим се предузимају додатне мере, а додатни рад се организује у складу са потребама и интересовањима ученика.

У овој школској години ученици су имали прилику да искажу своја интересовања у широкој понуди ваннаставних активности. Иако је већина ученика традиционално бирала спортске секције као сферу интересовања, значајан број ученика одабрао је и друге облике секцијског рада. Школске 2022/23. године реализоване су следеће секције: енглеска поезија, новинарска секција, спортске секције (фудбал, кошарка, одбојка, рукомет), саобраћајна секција, кулинарска, машинска и програмерска секција). Велики проценат ученика радо се одазива различитим видовима хуматинарних акција а неколико ученика учествује у активностима хора „Мачванске средње школе“, који предводи наставник верске наставе Драган Ковачевић. Хор је ангажован у различитим школским манифестацијама (школска слава „Свети Сава“, такмичарски дани младих иноватора и предузетника, додела диплома матурантима...). Тим за самовредновање процењује да би требало још више промовисати ваннаставне активности и пружити ученицима већи степен аутономије у погледу школског живота.

Имајући у виду акциони план за унапређивање рада установе, који је конструисан након спроведеног самовредновања у области „Планирање, програмирање и извештавање“ 2021/22. године, могу се изнети следећи резултати остварености планираних задатака и активности, који се тичу унапређења планирања образовно-васпитног рада у смеру развијања и остваривања циљева образовања и васпитања, стандарда постигнућа/исхода у наставним предметима и општих међупредметних и предметних компетенција:

- Ревидирани су обрасци за оперативно планирање
- Ревидирани су обраци за дневне припреме наставника
- Проширен је избор слободних активности за ученике у складу са њиховим интересовањима

На основу извршене анализе, Тим за самовредновање процењује да је **ниво остварености овог стандарда 3.** Иако постоји доста елемената у оквиру овог стандарда који добро функционишу, ипак је уочен одређени број елемената на којима је потребно додатно радити како би се они побољшали. У акционом плану посветити пажњу већем подстицању ученика да учествују у осмишљавању и да се ангажују у иновативним, аутономним ваннаставним активностима.

Закључак Тима за самовредновање

У области квалитета „1. Планирање, програмирање и извештавање“ стандарди су процењени на следећи начин:

1.1. Програмирање образовно-васпитног рада је у функцији квалитетног рада школе – **ниво остварености 3**

1.2. Планирање рада органа, тела и тимова је у функцији ефективног и ефикасног рада у школи - **ниво остварености 3**

1.3. Планирање образовно-васпитног рада усмерено је на развој и остваривање циљева образовања и васпитања, стандарда постигнућа/исхода у наставним предметима и општим међупредметних и предметних компетенција рада - **ниво остварености 3**

У акционом плану, након спроведеног процеса самовредновања, потребно је предузети активности које ће имати за циљ унапређење потребних подручја

Тим за самовредновање